

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VI.30.444/2022/25.

A tanács tagjai: Dr. Simonné dr. Gombos Katalin a tanács elnöke

Dr. Tibold Ágnes előadó bíró

Dr. Döme Attila bíró

Dr. Farkas Antónia bíró

Dr. Madarász Anna bíró

A felperesek: ... I. rendű

... II. rendű

A felperesek képviselője: Dr. Marczingós László Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Marczingós László ügyvéd)

Az alperesek: ... I. rendű

... II. rendű

... III. rendű

A II. és III. rendű alperes képviselője: Dr. Dancs Gergely ügyvéd

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: a II. és III. rendű alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Győri Ítéltábla, Pf.IV.20.012/2022/10. számú közbenső ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Veszprémi Törvényszék, 3.P.20.320/2021/19/I. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős közbenső ítéletet hatályon kívül helyezi és az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. rendű és a II. rendű felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg a II. rendű és a III. rendű alpereseknek személyenként 800.000 (nyolcszázezer) forint együttes másodfokú perköltséget és felülvizsgálati eljárási költséget

Megállapítja, hogy a meg nem fizetett fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Megállapítja, hogy a III. rendű alperes 1.680.000 (egymillió-hatszáznyolevanezer) forint felülvizsgálati eljárási illeték visszatérítését kérheti az állami adóhatóságtól.

Az I. rendű és a II. rendű felperesek előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése iránti kérelmét elutasítja.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A perbeli kölcsönszerződés megkötését megelőzően az I. rendű felperes és az I. rendű alperes több alkalommal is járt az OTP Nyrt. helyi fiókjában. A II. rendű alperes képviselőjében eljárta ... Nyrt. a bankfiókban aláírásra átadta a kockázatteltáró nyilatkozatot és más nyilatkozatokat tartalmazó iratot, amelyet 2008. július 8-án az I. rendű és a II. rendű felperes, valamint az I. rendű alperes aláírásukkal elláttak.

[2] A kockázatteltáró nyilatkozatot tartalmazó 6. pont szövege az alábbi volt:

„Alulírottak jelen nyilatkozat aláírásával tudomásul vesszük, hogy az ... Nyrt., illetve az ... Zrt. az általunk forintban igényelt, de devizában nyilvántartott lakás- és jelzálog típusú kölcsön összegét forintban folyósítja. A folyósított összeg a folyósítás napján érvényes, az ... Nyrt. által alkalmazott deviza vételi árfolyamon kerül kiszámításra.

A kölcsön törlesztése forintban történik. Az egyes törlesztőrészletek forint összege az OTP Bank Nyrt. által alkalmazott, az esedékesség napját megelőző napon érvényes deviza eladási árfolyam alapján kerül meghatározásra. Fix törlesztésű, devizában nyilvántartott hitelek esetében a fix törlesztőrészlet a szerződéskötés napját megelőző második banki munkanapon, ... Világ Lakás- és Jelzálog-típusú Hitel esetén az első fix törlesztőrészletet követő újabb fix törlesztőrészletek a megállapításuk napját megelőző napon érvényes, az ... Nyrt. által alkalmazott deviza eladási árfolyam alapján kerülnek megállapításra.

Tudomással bírnak arról, hogy a kölcsönszerződésben rögzített deviza árfolyama napról napra változik (euro esetében meghatározott +/- 15 %-os sávban, svájci frank és japán yen esetében pedig bármilyen irányban és bármilyen mértékben), ezért az esedékesség napján megfizetendő törlesztőrészlet forint összege előre nem megállapítható. Amennyiben a folyósítás napján érvényes árfolyamhoz képest a forint árfolyama gyengül, a devizában megállapított törlesztőrészletek forintban megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet. Tudomásul vesszük, hogy az igényelt kölcsön törlesztéséről is szolgáló lakossági folyószámlán – a kölcsönszerződésben szereplő devizanem állandó változására figyelemmel –

olyan forint összeget kell biztosítanunk, amelyből az ... Nyrt. az esedékesség időpontjában le tudja vonni az aktuális törlesztő részlet összegét.

Amennyiben az esedékesség napján a törlesztő részlet megfizetéséhez szükséges fedezet nem áll a kölcsönszerződéshez kapcsolódó lakossági folyószámlán rendelkezésre, az ... Nyrt. a hátralékos követelés késedelmi kamattal növelt forint összegét későbbi időpontban is jogosult a banknál vezetett lakossági folyószámlánkról beszedni. A hátralékos követelése késedelmi kamattal növelt forint összege a beszedés napján, az ... Nyrt. által alkalmazott deviza eladási árfolyamon kerül megállapításra.

Fix törlesztőrészlettel nyújtott deviza hitelek esetében tudomásul vesszük, hogy amennyiben a fix törlesztőrészlet periódus alkalmazásának tartalmán belül a deviza ... Nyrt. által a havi törlesztési esedékességi időpontoknál alkalmazott deviza eladási árfolyama eltér a kölcsönszerződésben rögzített, vagy az egyes fix törlesztőrészletek megállapításakor alkalmazott mértéktől, a törlesztő összegben a tőke és a hiteldíj egymáshoz viszonyított aránya változik. Abban az esetben, ha a Bank által alkalmazott deviza eladási árfolyamának változása miatt a havi törlesztőrészlet csak a hiteldíj egy részének a megfizetésére elegendő, a hiteldíj fennmaradó része a tőke összegét növeli. Tudomásul vesszük, hogy az árfolyam, fentiekben részletezett, a fix törlesztőrészlet fizetése alatt történt kedvezőtlen változását az ... Nyrt./... Zrt. a fix törlesztőrészlet-periódus lejártával érvényesíti, az új törlesztőrészlet összegében. Az árfolyamváltozás hatásaira figyelemmel ezért az új törlesztőrészlet összege jelentősen emelkedhet az eredeti, fix törlesztőrészlet összegéhez képest.

Tudomásul vesszük, hogy az ... Nyrt./... Zrt. a fix törlesztőrészlet periódus alkalmazásának tartamán belül a kamat és kezelési költség változtatásokat érvényesíti, amelynek hatása a fix törlesztőrészlet összegét nem módosítja. Abban az esetben, ha a deviza Bank által alkalmazott hiteldíj változása miatt a havi törlesztőrészlet csak a hiteldíj egy részének a megfizetésére elegendő, a hiteldíj fennmaradó része a tőke összegét növeli. Tudomásul vesszük, hogy a hiteldíj, fentiekben részletezett, a fix törlesztőrészlet fizetése alatt történt kedvezőtlen változását az ... Nyrt./... Zrt. a fix törlesztőrészlet-periódus lejártával érvényesíti, az új törlesztőrészlet összegében. A hiteldíj változás hatásaira figyelemmel ezért az új törlesztőrészlet összege jelentősen emelkedhet az eredeti, fix törlesztőrészlet összegéhez képest.

Tudomásul vesszük, hogy a japán yent és a forintot csak nagyon laza, és áttételes közgazdasági kapcsolat fűzi össze, amely alapvető különbséget jelent a forintárfolyam szabályozásában bázisvalutaként használt euro, illetve a szigorúan az euroval szemben szabályozott, és az Euro övezet gazdasága által jelentős mértékben meghatározott svájci frank és a forint viszonya között. Emiatt a japán yen forinthez viszonyított árfolyamingadozása érdemben nagyobb, mint az euro, illetve a svájci frank forinthez viszonyított árfolyamingadozása. Tudomásul vesszük, hogy globális tőkepiaci korrekciók esetén gyakran előfordul, hogy a forint árfolyamának gyengülése mellett a japán yen árfolyama erősödik.

Tudomásul vesszük továbbá, hogy az árfolyamkockázat különösen a rövid lejáratú jenhitelek esetén jelentős, a hosszú lejáratú yen hitelek ezeknél alacsonyabb devizakockázatot képviselnek, mert hosszabb időszak alatt nagyobb az ingadozások kiegyenlítődésének valószínűsége. Tudomásul vesszük, hogy a fenti tényezők azt eredményezhetik, hogy a japán yenben nyilvántartott kölcsön tőketartozása a folyamatos törlesztés ellenére is az eredetileg folyósított összeg fölé kerülhet.

Tudomásul vesszük, hogy a Világ Lakás és Jelzálog típusú hitel esetében, devizanem váltás esetén a fenti árfolyamkockázatok ugyanúgy érvényesülnek. Tudomásul vesszük, hogy az ilyen hiteleknel devizanem váltás esetén a kölcsön új devizában történő nyilvántartása a váltásra vonatkozó igényünk benyújtását követő esedékesség napjától kezdődik, az első, új

deviza-nyilvántartás alapján fizetendő törlesztőrészlet összege azonban csak az ezt követő esedékesség napján kerül levonásra a hitelszámról.

Tudomásul vesszük, hogy devizanem-váltás esetén a kölcsön fennálló összegének forintban történő megállapítása az Átváltás Napja előtti tényleges nyilvántartási devizanemnek az ... Nyrt. által alkalmazott, az Átváltás Napját megelőző napon érvényes eladási árfolyamán történik, majd a kölcsön új forintösszege az új nyilvántartási devizanemnek az ... Nyrt. által alkalmazott, az Átváltás Napját megelőző napon érvényes vételi árfolyamán kerül megállapításra. A fentiek miatt a devizanem-váltás jelentős körütekintést igényel részünkről.

Tudomásul vesszük, hogy az ... Világ Lakás- és Jelzálog-típusú hitelek esetében amennyiben az árfolyamváltozások, vagy bármilyen egyéb ok következtében a fennálló kölcsöntartozás összegének, és hitelbiztosítéki értékének egymáshoz viszonyított aránya meghaladja a 86%-ot, az ... Zrt. felszólítása alapján kötelesek vagyunk pótfedezet bevonásáról gondoskodni, vagy a felszólításban megjelölt, olyan mértékű előtörlesztést teljesíteni, mely alapján a kölcsöntartozás/hitelbiztosítéki-érték arány 86% alá csökken. Tudomásul vesszük, hogy ezen kötelezettségünk nem teljesítése esetén az ... Zrt. a kölcsönszerződést felmondhatja, és a teljes tartozást egy összegben esedékessé teheti.

Tudomásul vesszük, hogy az ... Világ Lakás- és Jelzálog-típusú hitelek folyósítását az ... Zrt. – az árfolyamingadozások hatása miatt – a kölcsön összegét jelentős mértékben meghaladó összegű jelzálogjog kikötése mellett engedélyezi.

Alacsony törlesztésre nyújtott, devizában nyilvántartott hitelek esetén tudomásul vesszük, hogy az... Zrt. részére fizetett megtakarítási összeg forintban kerül nyilvántartásra. A megtakarítási összeget az ... Nyrt./... Zrt. a vele megkötött engedményezési szerződés alapján az ... Lakástakarék szerződés kiutalási időpontjában a fennálló kölcsöntartozás csökkentésére fordítja. A megtakarítási összeg törlesztéskor figyelembe vett deviza ellenértékét az ... Nyrt. / ... Zrt. az ... Nyrt. által alkalmazott, a hitelszámlán történő jóváírás napján érvényes, deviza eladási árfolyam alapján állapítja meg.

Kijelentjük, hogy a fentiekre figyelemmel a devizában nyilvántartott kölcsön folyósítását úgy kérjük, hogy az árfolyamváltozásokból eredő kockázat jellegét megértettük, a felmerülő kockázatot viseljük. Kijelentjük továbbá, hogy az ... Nyrt./... Zrt.-vel szemben az általa alkalmazott deviza vételi és eladási árfolyamok változásának kockázatából eredően igényt nem érvényesítünk.”

[3] 2008. szeptember 2-án a II. rendű alperes mint hitelező, valamint az I. rendű és a II. rendű felperesek és az I. rendű alperes mint adósok és zálogkötelezettek közjegyzői okiratba foglalt, „Ingatlan jelzálogjoggal biztosított, devizában (CHF) nyilvántartott lakáshitel kölcsönszerződést” kötöttek. A kölcsön összegét 45.120.000 forintban határozták meg akként, hogy a kölcsön összegének devizában történő megállapítása a folyósítás napján érvényes, a bank által alkalmazott deviza vételi árfolyamon történik. Az ügyleti kamat mértéke a szerződéskötéskor 3,95% volt, míg a folyósítástól számított hatodik hónapot követően, a hetedik hónaptól alkalmazandó ügyleti kamat mértékét az ... Lakáshitelek kamat-, díj-, jutalék- és költségfeltételeiről szóló/az Ingatlanfedezet mellett nyújtott jelzálog típusú hitelek kamatáról, díj- és költségfeltételeiről szóló Hirdetmény szerinti mértékű, a folyósítástól számított hetedik hónaptól alkalmazott ügyleti kamatot kötelesek a Hitelezőnek megfizetni. A kölcsön futamideje 25 év volt.

[4] A kölcsönszerződés V/4. pontjában az adósok/zálogkötelezettek tudomásul vették, hogy a forint/deviza árfolyam piaci mozgásából adódóan felmerül a veszteség kockázata. A szerződés futamideje alatt a folyósítás napján érvényes árfolyamhoz képest a forint árfolyamának gyengülése esetén a devizában megállapított törlesztő részletek forintban

fizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet, ezen kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben ők viselik.

[5] A II. rendű alperes a kölcsönösszeget folyósította, majd az adósok fizetési kötelezettsége elmulasztására hivatkozással közokiratba foglaltan 2011. július 25-én a kölcsönszerződést felmondta.

[6] Ezt követően a II. rendű alperes a szerződésből eredő követelést a III. rendű alperesre engedményezte.

[7] A III. rendű alperes a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvényben (a továbbiakban: DH2 tv.) előírt elszámolást elvégezte, a tartozás összegét az elszámolást követően, az elszámolás keltének napján 78.391.220 forintban mutatta ki. Az elszámolás felülvizsgálatnak minősül.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[8] A felperesek keresetükben kérték, hogy a bíróság deklarálja a közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés teljes érvénytelenségét, az érvénytelenség jogkövetkezményeként pedig az eredeti állapotot állítsa helyre akként, hogy őket és az I. rendű alperest egyetemlegesen 43.489.206 forint és kamatának a II. rendű alperes javára történő megfizetésére, míg a III. rendű alperest 56.342.093 forint és kamata megfizetésére kötelezze a felperesek és az I. rendű alperes javára.

[9] Előadták, a szerződés – mint minden olyan deviza alapú kölcsönszerződés, amely különmemű árfolyamokat rendel alkalmazni – semmis. Számukra nem védelmet, hanem súlyos hátrányt okoz, ha e semmisséget a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (a továbbiakban: DH1 tv.) 3. § (2) bekezdése MNB középárfolyam behelyettesítésével kívánja orvosolni. A különmemű árfolyamok alkalmazását rendelő érvénytelen kikötés nélkül a szerződés nem teljesíthető. A DH1 tv. 3. § (2) bekezdése szerinti kógens rendelkezéssel behelyettesítés visszautasításának joga az uniós jog alkalmazásával őket megilleti, ennek következtében árfolyamkockázatról sem lehet beszélni. Állították továbbá, hogy az árfolyamkockázatról írásban adott tájékoztatás tisztességtelen, és ekként sérti a Tanácsnak a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelve (a továbbiakban: fogyasztói irányelv) 3. cikk (1) bekezdését, valamint 4. cikk (2) bekezdését. A fentiekén kívül a szerződés nyilvánvalóan a jóerkölcsbe is ütközik, így sérti a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: régi Ptk.) 200. § (2) bekezdését.

[10] Az I. rendű alperes a keresetre nem nyilatkozott, míg a II. és a III. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokú ítélet és a másodfokú közbenső ítélet

[11] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetét elutasította.

[12] Az indokolásában részletesen kifejtett érvek alapján nem találta alaposnak a felperesek DH1, illetve DH2 törvényekben biztosított védelem visszaautasításának lehetőségével kapcsolatos álláspontját, egyebek mellett hivatkozva a Kúria Gfv.VI.30.314/2020/17. számú ítéletében foglaltakra.

[13] Az árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességtelensége megítélésének vonatkozásában az elsőfokú bíróság abból indult ki, hogy a szerződés szövegén túl jelentősége van a kockázatfeltáró nyilatkozatnak is. A II. rendű alperes árfolyamkockázati tájékoztatója a releváns pénzügyi mechanizmus konkrét működésének megértését az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes, átlagosan körültekintő fogyasztó számára lehetővé tette. Utalt arra, hogy a svájci frank árfolyama a forinthez képest napról napra változik, bármilyen irányban és bármilyen mértékben, így az esedékesség napján megfizetendő törlesztőrészlet forint összege előre nem állapítható meg. A devizában megállapított törlesztőrészletek forintban megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet. Ez a tájékoztatás lehetővé teszi a fogyasztó számára, hogy megértse az adott pénzügyi mechanizmus konkrét működését, és felmérje az ilyen szerződési feltételek által a szerződés teljes időtartama alatt a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt, esetlegesen jelentős negatív gazdasági következmények kockázatát. Mivel a II. rendű alperes az átláthatóság követelményét tiszteletben tartotta, nincs ügydöntő jelentősége az arra vonatkozó fikció felállításának, hogy a hitelező számíthatott-e arra, egyedi megtárgyalást követően a felperesek és az I. rendű alperes elfogadták volna-e az árfolyamkockázatot. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint mindezeket nem cáfolják a felperesek C-609/19. számú és C-776/19-782/19. számú egyesített ügyekben hozott ítéletre való hivatkozásai.

[14] Az elsőfokú bíróság a felperesek további érvénytelenségi okokra való hivatkozását is alaptalannak találta.

[15] A felperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és megállapította, hogy a perbeli lakáshitel kölcsönszerződés érvénytelen. Az érvénytelenség további jogkövetkezményeinek levonása érdekében az iratokat visszaküldeni rendelte az elsőfokú bíróságnak. A felperesek előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezése, valamint az Európai Unió Bírósága előtt C-379/21. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig az eljárás felfüggesztésére irányuló kérelmét elutasította.

[16] A felperesek fellebbezését kizárólag az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás elégtelensége vonatkozásában találta alaposnak. A másodfokú bíróság kifejtette, az átláthatóság hiányára vonatkozó fellebbezési érvelés tekintetében abból kellett kiindulni, hogy a perbeli szerződés svájci frank alapú. Annak van jelentősége, hogy a szerződésből eredő kockázatok fogyasztóra telepítése kapcsán a felperesek részére adott tájékoztatás számukra mennyiben volt világos és átlátható. A tájékoztatás tartalmát az Európai Unió Bíróságának (a továbbiakban: EUB) gyakorlata, valamint a Kúria 2/2014. PJE számú határozata alapján is az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó mércéjén keresztül kell vizsgálni. Az akkor tekinthető megfelelőnek, ha a fogyasztó számára egyértelműen kiténik, hogy az árfolyamkockázat korlátozás nélkül őt terheli, a kedvezőtlen árfolyamváltozásnak nincs felső határa, s az a futamidő alatt is reálisan bekövetkezhet, valamint az is kiderül, hogy a forint árfolyamának súlyos leértékelődése, a deviza kamatlábak esetleges változása a törlesztőrészletek összegére, a fogyasztó gazdasági helyzetére milyen hatást gyakorol. Irányadó, hogy a szerződési feltételek világosságának, érthetőségének megítélésénél valamennyi szerződési feltétel kumulatív hatását értékelni kell.

[17] A perbelihez hasonló tartalmú – viszont a japán yen devizanemhez kapcsolódó információkat nem tartalmazó – árfolyamkockázati tájékoztatást több bíróság is vizsgálta már.

Az eljáró bíróságok az árfolyamkockázatra vonatkozó tájékoztatást több esetben megfelelőnek találták, ugyanakkor vannak olyan újabb döntések, amelyek az adott tartalmú banki tájékoztatást tisztességtelennek minősítették. A másodfokú bíróság véleménye szerint a perbeli kockázatfeltáró tájékoztatás az EUB friss gyakorlatára is figyelemmel nem megfelelő.

[18] A másodfokú bíróság e körben hivatkozott az EUB C-51/17. számon, C-186/16., C-227/18., C-609/19., C-670/20. számon hozott határozataiban foglaltakra. Kitért továbbá arra, hogy figyelemmel kellett lennie a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa Jpe.I.60.015/2021/15. számú határozatának elvi tartalmára is. Utalt továbbá a Kúria Gfv.VII.30.090/2020/9. számú ítéletében írtakra, miszerint az árfolyamkockázati tájékoztatás tisztességtelen, ha abból világosan és egyértelműen nem ismerhető fel az árfolyamkockázat mibenléte és annak gazdasági következményei. Azt, hogy a tájékoztatás az EUB ítéletei szerinti követelményrendszernek megfelel-e, összességében, a szerződés egyéb rendelkezéseinek figyelembevételével kell megítélni.

[19] Az érintett kockázatfeltáró tájékoztatás megfelelősége kapcsán a másodfokú bíróság hangsúlyozta, a fogyasztói irányelv által létrehozott védelmi rendszer azon az elven alapul, hogy a fogyasztó a pénzügyi szolgáltatóhoz képest hátrányos helyzetben van információs szintje tekintetében is. Emiatt a bíróságnak értékelnie kell, hogy a pénzintézet felhívta-e a fogyasztó figyelmét az árfolyamkockázatra, illetve a kamatlábak változása súlyos gazdasági következményeinek reális lehetőségére.

[20] A másodfokú bíróság kifejtette, az árfolyamkockázati tájékoztatás ugyan utal arra, hogy az árfolyam kedvezőtlen irányú változása hipotetikusán előre ki nem számítható többletköltséget okozhat, ugyanakkor nem tér ki arra, hogy a törlesztőrészek forintban megfizetendő ellenértékének jelentős mértékű növekedése korlátlan, vagy korlátos-e. Erre figyelemmel a felperesek nem lehettek tisztában az árfolyamkockázat tényleges mibenlétével, vagyis azzal, hogy az írásbeli tájékoztatásban, illetve szerződésben megjelenő „bármilyen mérték”, illetőleg „jelentős mérték” kifejezések gyakorlatilag korlátlan kockázatviselést jelentenek számára, aminek valóban nincs felső határa.

[21] Az adott esetben az állapítható meg, hogy a perbeli szerződés megkötésének időpontjában maguk a bankok sem tekintették általában korlátok nélkül kockázatosnak a lakosság devizában történő eladósodását (ellenkező esetben nyilván nem deviza alapú kölcsönöket ajánlottak volna), ami pedig a fogyasztó és a pénzintézet között fennálló információs egyensúly hiányában úgy értékelendő, hogy még az I. rendű és a II. rendű alperes (helyesen a II. rendű alperes) sem számolt a szerződés megkötésének időpontjában a forint ilyen súlyos leértékelődésének kockázatával a svájci frankhoz képest. Mindent egybevetve, a nyújtott tájékoztatások nem voltak alkalmasak arra, hogy a felperesek ténylegesen felmérjék az ügyletben rejlő valós kockázatokat, és felismerhessék, hogy a kölcsön visszafizetése számukra az árfolyamkockázat korlátlanosságából fakadóan rendkívül terheessé is válhat (Fővárosi Ítéltábla 20.Gf.40.020/2022/4-II. számú közbenső ítélete).

[22] Az EUB hivatkozott ítéleteiben kifejtett követelményeket tehát a vizsgált árfolyamkockázati tájékoztatás nem elégíti ki, ugyanis annak alapján a felperesek bár képesek voltak azt felmérni és kalkulálni, hogy a deviza és a forint árfolyamváltozásával számolniuk kell, ez akár jelentős mértékű is lehet, arra azonban már nem volt alkalmas, hogy az is megérthető legyen belőle, például valamely 15-20 százalékos árfolyamváltozás összehatásában nem ugyanilyen mértékben fogja a törlesztőrészek összegét, illetve teljes tartozásukat növelni. Az árfolyamkockázati tájékoztatás fogyatékosága tehát nem abból ered, hogy a bank nem tárta fel az árfolyam változásának valamennyi potenciális okát, hanem abból, hogy nem mutatta be világosan, a nagymértékű árfolyamváltozás, a devizakamatlábak változása (illetve ezzel összefüggésben az egyoldalú szerződésmódosítási jog gyakorlása) az árfolyamrés mellett a fogyasztó gazdasági helyzetére milyen hatást gyakorol. Értékelendő az is, hogy a

szöveges tájékoztatáshoz a gazdasági hatásokat szemléltető számítást, ábrát, táblázatot, grafikont, vagy hasonló szimulációt nem fűztek, így összességében a kapott információk azt a várakozást keltették az általános tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztóban, hogy az átváltási arány, a fogyasztók fizetési kötelezettsége a futamidő alatt – ha kisebb-nagyobb ingadozással is, de – lényegében hosszabb távon stabil marad. Ezt erősíti meg, hogy az árfolyamkockázati tájékoztató kifejezetten a japán yen alapú hitelben rejlő kockázatokra fókuszál, így abból a fogyasztó arra következtethet, hogy azzal szemben az érdemben kisebb árfolyamingadozást mutató, kiváltképpen a hosszú lejáratú svájci frank alapú kölcsönökben rejlő kockázat csekély. Ezzel összefüggésben a fogyasztó nem volt abban a helyzetben, hogy fizetési kötelezettségét, illetve annak változási mechanizmusát előre láthassa, vagy azt utóbb ellenőrizhesse (Fővárosi Ítéltábla 3.Pf.20.360/2021/10/II. számú közbenső ítélete, 13.Gf.40.238/2021/5-II. számú közbenső ítélete).

[23] A jóhiszeműség követelménye kapcsán a másodfokú bíróság arra mutatott rá, hogy a pénzügyintézetek a fogyasztóval szembeni tisztességes és méltányos eljárása esetén észszerűen nem várhatták volna el, hogy egyedi megtárgyalást követően az adott feltételek mellett a felperesek az árfolyamkockázatot korlátlanul, fizetőképességétől függetlenül felvállalják, míg a jelentős egyenlőtlenség – miként arra az EUB C-415/11. számú ítéletében rámutatott – abban nyilvánult meg, hogy szerződési feltétel a hatályos nemzeti jogban szabályozotthoz képest a fogyasztót kedvezőtlenebb jogi helyzetbe hozta.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[24] A II. és III. rendű alperesek felülvizsgálati kérelmükben – tartalma szerint – a jogerős közbenső ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték. Állították, hogy a másodfokú bíróság megsértette a fogyasztói irányelv 4. cikk (2) bekezdését, a régi Ptk. 209. § (1), (2), (4) és (5) bekezdését, 209/A. § (2) bekezdését, a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 346. § (4) és (5) bekezdését, 413. § (1) bekezdés c) pontját, továbbá a döntése ellentétes 2/2014. PJE határozattal, a JPE határozattal és az EUB C-51/17., C-186/16., C-227/18., C-670/20., C-609/19. és C-26/13. számú ítéleteivel. A jogerős közbenső ítélet jogkérdésben eltér a Kúria Gfv.VII.30.090/2020/9. számú, a BH 2021. 141. számon közzétett határozatától.

[25] A II. és III. rendű alperesek álláspontja szerint a kockázatfeltáró nyilatkozat, a hiteligénylők nyilatkozatai, valamint a közjegyzői okiratba foglalt kölcsönszerződés V.4. pontjának az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezései alátámasztják, hogy a felperesek a kölcsönszerződést a kockázatok részletes ismertetését követően saját döntésüknek megfelelően írták alá.

[26] Hangsúlyozták, a jogerős határozatban írtakkal ellentétben nincs az EUB-nak olyan „friss gyakorlata”, amely indokolná az eddigi, a II. rendű alperes kockázatfeltárási gyakorlatának és dokumentumainak jogszerűségét és megfelelőségét alátámasztó bírói gyakorlat megváltoztatását. Ilyet konkrétan a jogerős határozat sem jelölt meg.

[27] A perbeli árfolyamkockázati tájékoztatás megfelel annak a követelményrendszernek, amelyet Kúria a BH2021. 141. számon közzétett határozatában összegzett. Az alapján egy átlagos fogyasztó nem csupán azt ismerhette fel, hogy a forint a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni tudta ennek esetleg jelentős gazdasági következményeit is. Fel kellett ismernie az árfolyamkockázat konkrét lényegét, a fizetési kötelezettségére gyakorolt hatását, továbbá azt is, hogy kockázatviselésének nincs

felső határa, az korlátlan. Az árfolyamkockázat viselésére vonatkozóan a II. rendű alperes részéről nyújtott tájékoztatás teljesítette a világos és érthető megfogalmazás, illetve az átláthatóság követelményét, ebből következően nem állapítható meg a főszolgáltatást jelentő szerződéses kikötések tisztességtelensége. A Kúria a perbeli ügyben adottal megegyező tájékoztatást már több közzétett határozatában is jogszerűnek tekintette. A Gfv.VI.30.243/2021/9. számú ítéletében a perbeli árfolyamkockázati tájékoztatást a JPE határozattal pontosított, konkretizált szempontrendszer alapulvételével ítélte meg, rögzítve, hogy az a JPE határozatban adott kötelező értelmezésnek megfelel, ezért a Kúria által követett joggyakorlat a jogegységi hatályú JPE határozatot követően is fenntartható.

[28] A másodfokú bíróság a felülvizsgálni kért közbenső ítéletében olyan tartalmat tulajdonított az EUB C-51/17. és C-186/16. számú ügyekben hozott határozatainak, amely azokból nem olvasható ki, ezen felül a hazai jogból levont következtetése is téves. A másodfokú bíróság álláspontjától eltérően a pénzügyi intézményeket az árfolyamkockázattal összefüggésben terhelő tájékoztatási kötelezettség tekintetében nem elvárás az árfolyamváltozás prognózisa a futamidőre. A fogyasztói irányelv 3. cikk (1) bekezdésének értelmezése körében az EUB azt mondta ki, hogy a szerződési feltétel tisztességtelen jellegének megállapításához a bíróságoknak a szerződéskötés időpontjára vetítetten kell vizsgálni a szerződéskötés valamennyi körülményét, ide tartozóan azt is, amiről a szolgáltatónak a szerződés megkötésének időpontjában tudomása lehetett és a szerződés későbbi teljesítésére kihathatott. A II. rendű alperes a kockázatteltáró nyilatkozatban felhívta a felperesek figyelmét arra, hogy az árfolyamváltozásnak kitett törlesztő részletek összege előre nem állapítható meg.

[29] A másodfokú bíróság tévesen következtetett a külföldi kamatlábak változásának jelentőségére, és az árfolyamkockázati tájékoztató erre kiterjedően elvárt szükségképpen tartalmára is. A C-51/17. számú ítélet azon indokolásának megfelelő értékeléséhez, miszerint a tájékoztatásnak ki kell terjednie legalább a kölcsönfelvevő lakóhelye szerinti tagállam fizetőeszköze súlyos leértékelődésének és a külföldi kamatlábak emelkedésének törlesztő részletekre gyakorolt hatására, szükséges az annak alapját képező ERKT/2011/1. számú 2011. szeptember 21-i Ajánlás (a továbbiakban: Ajánlás) tartalmának ismerete is. A II. és III. rendű alperes álláspontja szerint az Ajánlás ezen elvárása azokkal a tagállamokkal szemben értelmezhető, amelyek esetében a belföldi árfolyam és a külföldi kamatlábak kölcsönhatása a bankok egyedi és egyoldalú kamat meghatározása helyett kizárólag a piaci kamatlábhoz kötöttség miatt felmerülhet. Magyarországon viszont a magyar bankok árazási gyakorlata lehetővé tette a lakossági hitelkamat egyoldalú meghatározását, ezzel együtt a külföldi kamatok változásának figyelmen kívül hagyását.

[30] Téves a jogerős közbenső ítéletben tett azon megállapítás, hogy a szerződéskötés időpontjában maguk a bankok sem számoltak a forint súlyos leértékelődésének kockázatával. Ezzel szemben a hitelező nemcsak a deviza alapú kölcsönt ajánlotta az adott időszakban. Deviza alapú szerződés esetén ugyanakkor a pénzintézet az árfolyamkockázatot az adósra terhelte, amit az adós elvállalt, így önmagában a deviza alapú kölcsön létéből nem lehet arra következtetni, hogy a bank is csak korlátozott kockázatra számított.

[31] Tény- és iratellenes a jogerős határozat azon megállapítása, hogy a kockázatteltáró nyilatkozat valójában a japán yen alapú hitelben rejlő kockázatokra fókuszál, amiből a fogyasztó arra következtethetett, hogy a svájci frank alapú kölcsön szerződések esetén csekély a kockázat. Maga a jogerős határozat rögzíti, hogy a tájékoztatás bármilyen irányú és mértékű árfolyamingadozás lehetőségét tartalmazza, mégis ezzel ellentétes következtetésre jut, annak ellenére, hogy álláspontja szerint sem kellett tartalmaznia a kockázatteltárásnak az árfolyamingadozás lehetséges okait és az azt befolyásoló tényezőket (jogerős határozat 42. pont).

[32] A felperesek a felülvizsgálati ellenkérelmükben egyetértettek a felülvizsgálati kérelemben kifejtettekkel, miszerint a jogerős közbenső ítélet anyagi jogot sért, azonban álláspontjuk szerint a jogszabálysértés nem a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okból állapítható meg. Véleményük szerint a Fővárosi Ítéletábrla felülvizsgálati ellenkérelemhez csatolt végzése (13.Gf.40.149/2022/9-I.) követi az EUB logikáját, ezért maguk és kérték (a felperesek keresetének jogalapjában helytadó) jogerős közbenső ítéletet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását.

[33] Fenntartva a perben képviselt álláspontjukat kifejtették, hogy a DH törvényeket „félre kell tenni” az uniós jog primátusára tekintettel. Az át nem ültetett irányelvbe ütköző nemzeti jog ugyanis nem alkalmazható. A C-26/13. számú ítélet értelmében ez a semmisségi ok a szerződés főtárgyára vonatkozik, így ennek kiesése esetén a szerződés nem teljesíthető. A perbíróság feladata annak eldöntése, hogy a konkrét ügyben a tisztességtelenségi ok a szerződés részleges vagy teljes semmisségét okozza-e. Kifejtették, teljes semmisség esetén csak a már meglévő diszpozitív szabály cserélheti fel a kieső tisztességtelen feltételt, és az is csak akkor, ha ezzel a fogyasztót óvja meg az egy összegű teljesítéstől. Mindezek alapján vizsgálendő, hogy teljesítette-e a hitelező az átláthatóság elvének megfelelően a tájékoztatást az árfolyamkockázatról, figyelemmel az EUB C-609/19. számú és C-776/19-782/19. számú egyesített ügyekben hozott ítéleteiben írtaknak megfelelően.

[34] Az elsőfokú bíróság (helyesen: másodfokú bíróság) a közbenső ítéletében függetlenítette magát az uniós anyagi jogtól annyiban, hogy a C-260/18. számú ítélet alapján értelemszerűen megszűnik az árfolyamkockázat, így a nem létező árfolyamkockázatról lehetetlen tájékoztatást adni. A közbenső ítélet alkalmatlan a felülvizsgálatra, nem tehető egyfokúvá a rendszer egy rendkívüli jogorvoslatban.

[35] A felperes indítványozták előzetes döntéshozatal kezdeményezését, illetve az eljárás felfüggesztését a C-630/23. számú előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig, arra hivatkozással, hogy annak tárgya a DH1 tv. uniós jognak való megfelelésének a vizsgálata.

A Kúria döntése és jogi indokai

[36] A Kúria a jogerős közbenső ítéletet a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, és azt az abban megjelölt okból jogszabálysértőnek találta.

[37] A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmében írtakra tekintettel a Kúria elsődlegesen hangsúlyozza, hogy a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati eljárásban – az e szakaszban szabályozott, jelen perben nem releváns kivételtől eltekintve – a felülvizsgálati (és csatlakozó felülvizsgálati kérelem előterjesztése esetén a csatlakozó felülvizsgálati) kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok tekintetében vizsgálható a jogerős ítélet jogszabálysértő volta. A felülvizsgálati ellenkérelemben hivatkozott jogszabálysértések, így jelen perben a perbeli kölcsönszerződésben meghatározott (és a DH1 és DH2 törvények által orvosolt), a vételi és eladási árfolyam különbözőségéből adódó érvénytelenségi ok, illetve a DH1 tv. alkalmazhatósága nem volt vizsgálható (Kúria Pfv.V.20.077/2021/12.). Ebből következik, hogy még abban az esetben sem képezhetné a jelen felülvizsgálati eljárásban hozandó döntés előkérdését az EUB előtt C-630/23. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás, ha annak tárgyát a felperesek hivatkozásának megfelelően a DH1 tv. uniós jognak való megfelelése képezné, ezért a Kúria a felperesek eljárás felfüggesztése iránti kérelmét a Pp. 123. § (2) bekezdésében írt feltételek hiányában alaptalannak találta.

[38] A felperesek előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló indítványa szintén a jelen felülvizsgálati eljárás tárgyát nem képező, a DH1 tv. 3. § (2) bekezdése uniós jognak való megfelelőségére vonatkozik, ezért a Kúria azt jelen határozata rendelkező részében elutasította.

[39] Ennek megfelelően a felülvizsgálati eljárás tárgyát a felülvizsgálati kérelem alapján kizárólag az árfolyamkockázat viselését a felperesekre telepítő szerződéses rendelkezések tisztességtelenségének a vizsgálata képezte, mert a másodfokú bíróság a felperesek fellebbezését csak ebben a körben találta megalapozottnak, így a II. és III. rendű alperes felülvizsgálati kérelme a jogerős közbenső ítélet erre alapított döntését támadta.

[40] A konkrét esetben a Kúria az ügyben eljáró bíróságok közül az elsőfokú bíróság álláspontjával értett egyet, miszerint a kockázatfeltáró nyilatkozat és a kölcsönszerződés V.4. pontjának együttes értékelése mellett, az irányadó bírósági gyakorlatnak megfelelően a perbeli szerződésben az árfolyamkockázat fogyasztó általi viselését előíró szerződési feltétel világos és érthető, azaz átlátható volt, ezért a tisztességtelensége a 2/2014. PJE határozat értelmében nem volt vizsgálható. A II. rendű alperes által nyújtott tájékoztatás mindenben megfelelt a JPE határozattal kiegészített 2/2014. PJE határozatban, valamint az EUB vonatkozó joggyakorlatában kifejtett szempontoknak. Megalapozottan hivatkozott a II. és III. rendű alperes arra, hogy az ügyben másodfokon eljáró bíróság jogszabálysértő módon, egyben az irányadó bírósági gyakorlattól nem indokolható eltéréssel foglalt állást a perbeli szerződésnek az árfolyamkockázat fogyasztó általi viselését előíró szerződéses feltételei átláthatóságáról.

[41] A Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a JPE határozat meghozatalakor már figyelemmel volt a 2/2014. PJE határozatot követően hozott EUB ítéletekre (C-186/16., C-51/17., C-776/19-C-782/19., C-227/18.), és azok értékelésével vezette le, majd foglalta össze a fogyasztói irányelv 4. cikkének (2) bekezdésében előírt világos és érthető megfogalmazás követelményének esetről-esetre gazdagodott konjunktív feltételrendszerét. Bár a másodfokú bíróság hivatkozott az EUB „friss gyakorlatára”, azonban határozatában egyrészt már a JPE határozatban is értékelt döntésekre hivatkozott, másrészt nem fejtette ki, hogy a JPE határozatban valóban nem szereplő két további döntés (C-609/19., C-670/20.) mennyiben adott olyan új szempontokat a perben vizsgált árfolyamkockázati tájékoztatás megítélése szempontjából, amely miatt az – szemben a korábbi gyakorlattal – tisztességtelennek minősül. A Kúria ezért csak rámutat, az EUB C-670/20. számú határozata egy indokolt végzés, amelyet az EUB többek között olyan esetben hoz, amikor az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés azonos egy olyan kérdéssel, amelyről már korábban határozatot hozott, vagy az ilyen kérdésre a válasz egyértelműen levezethető az EUB ítélkezési gyakorlatából (C-670/20. 17. pont), ezért a korábbtól eltérő ítélkezési gyakorlatnak nyilván nem minősül. A C-609/19. számú ítélet pedig – a jelen perbelitől eltérően – rögzített törlesztőrészleteket előíró szerződéssel és a rögzített törlesztőrészletek elszámolásával kapcsolatos megállapításokat tartalmaz.

[42] A perben nem volt vitás, hogy a felperesek az árfolyamkockázattal összefüggésben részükre adott külön írásbeli tájékoztatást – a tényállási részben ismertetett tartalmú kockázatfeltáró nyilatkozatot – nem vitásan a szerződéskötést megelőzően megismerték. Az sem volt vitás, hogy egyéb szóbeli tájékoztatás hiányában az árfolyamkockázatról adott tájékoztatás tartalmi megfelelőségét a felperesek által is aláírt perbeli szerződés rendelkezései és kockázatfeltáró nyilatkozat írásbeli tartalma alapján kellett megítélni.

[43] A Kúria utal arra, hogy a II. rendű alperes perbelivel megegyező szerződéses feltételeit és azonos tartalmú tájékoztatását már több ügyben is vizsgálta, és azt világosnak és érthetőnek találta, amiből az árfolyamkockázat fogyasztó általi viselését előíró szerződéses feltételek tisztességes jellegére következtetett (Gfv.VII.30.072/2020/9., Gfv.30.326/2020/6.,

Gfv.VII.30.438/2019/13., Gfv.VI.30.314/2020/17., Pfv.I.21.135/2020/6.). A szerződésbe foglalt és a külön okiratban adott tájékoztatást értékelve megállapította, abból egyértelműen, világosan kitűnt az átlagos fogyasztó mércéjén keresztül vizsgálva, hogy az árfolyamkockázat valós, az jelentős lehet, és az árfolyamkockázat korlátozás nélkül őt terheli. A fogyasztóra nézve kedvezőtlen árfolyamváltozással reálisan kell számolni, ami a fogyasztó fizetési kötelezettségeit jelentősen megnövelheti. Olyan rendelkezése az írásbeli tájékoztatásnak nem volt, amelyből a fogyasztó alappal következtethetett volna arra, hogy az árfolyamkockázat vállalásának van felső határa, illetőleg, hogy azt nem kizárólag ő viseli. Éppen ellenkezőleg, a kölcsönszerződés V.4. pontja egyértelműen tartalmazza, hogy a szerződés futamideje alatt a folyósítás napján érvényes árfolyamhoz képest a forint árfolyamának gyengülése esetén a devizában megállapított törlesztő részletek forintban fizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet, ezen kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben az adósok viselik.

[44] A II. rendű alperes tájékoztatója fenti elveknek való megfeleléséről a Kúria a PJE határozatot követően szintén állást foglalt már (Gfv.VI.30.243/2021/9., Pfv.II.20.065/2023/4., Gfv.VI.30.139/2023/10., Gfv.III.30.426/2022/4.), amelyre tekintettel az előzőekben megjelölt egyedi ügyekben folytatott joggyakorlata a PJE határozatot követően is kötelező erejűként hivatkozható.

[45] A felperesek nem hivatkoztak keresetükben a Kúria által korábban még nem vizsgált szempontra, és a jogerős közbenső ítélet indokai között sem jelent meg ilyen, amely megalapozhatta volna a kialakult joggyakorlatától való eltérést. Nem volt a korábbiakban nem értékelt szempontként figyelembe vehető a külföldi kamatlábak változása és a törlesztőrészletekre gyakorolt hatása sem. E kérdésében a Kúria korábban szintén már állást foglalt a már említett Gfv.VII.30.326/2020/6. számú és a Gfv.VII.30.072/2020/9. számú ítéleteiben. Az EUB C-51/17. számú határozata és az abban háttéranyagként hivatkozott, az Európai Rendszerkockázati Testület Ajánlása tartalmi vizsgálatával kimondta egyfelől, hogy az Ajánlás elvárása a belföldi árfolyam alakulása (a hazai fizetőeszköz leértékelődése) mellett a külföldi kamatláb-emelkedés hatására kiterjedő tájékoztatást illetően kizárólag ott, azokkal a tagállamokkal szemben értelmezhető, amelyek esetében a belföldi árfolyam és a külföldi kamatlábak kölcsönhatása – a bankok egyedi és egyoldalú kamatmeghatározása helyett a kizárólag a piaci kamatlábhoz kötöttség miatt – felmerülhet. Rámutatott továbbá a Kúria arra is, hogy a vizsgált szerződéses konstrukcióban a hitel költségeinek egyoldalú megváltoztatására lehetőséget adó tényezők között a CHF kamatláb változása csak közvetve jelenik meg; a kamat és a kezelési költség is fix százalékban meghatározott, nem függ közvetlenül a CHF kamatának változásától. Ebből következően a fogyasztó fizetési kötelezettségeire a CHF kamat alakulása nincs feltétlen hatással; a kamatláb változásának esetleges hatásaira történő kiemelt figyelemfelhívás elmaradása nem kérdőjelezi meg a vizsgált tájékoztatás érthetőségét.

[46] A Kúria a Gfv.30.448/2021/7. számú határozatában azt is kifejtette már, hogy az elszámolás során egyébként orvosolt árfolyamrész alkalmazása és az egyoldalú szerződésmódosítás tisztességtelen szabályozása önmagában, minden további vizsgálat nélkül nem tette átláthatatlanná a szerződés megkötésekor a felperesekre háruló kockázatot. A perbeli kockázatteltérő nyilatkozat tartalmazza, hogy a folyósításra vételi, a törlesztésre eladási árfolyamon alapján kerül sor. Miután az árfolyamkockázat mértékéről a pénzügyi intézményt nem terhelte tájékoztatás, hiszen az előre kimutathatatlan volt [6/2013. PJE határozat], irreális, nem teljesíthető elvárás lett volna a tájékoztatási kötelezettséggel szemben a szerződéskötéskor, hogy a fogyasztó a teljes futamidőre nézve előre számolni tudjon a fizetési kötelezettsége pontos mértékével. A tájékoztatásból azt kellett megértenie, hogy a fizetési kötelezettségének mértékét milyen tényezők befolyásolják, azoknak mi a

mechanizmusa, és ezáltal a fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet. E követelménynek a perbeli tájékoztatás megfelel. Abból a felperesek felmérhették és megérthették, hogy fizetési kötelezettségeik alakulását az árfolyamváltozás mellett, illetve attól függetlenül is más tényezők is befolyásolhatják.

[47] Szemben a jogerős határozatban írtakkal, a kockázatfeltáró nyilatkozat japán yenben történő kölcsönre vonatkozó külön figyelemfelhívása nem bagatellizálja a svájci frank alapú kölcsönre vonatkozó, azt megelőző tájékoztatást. A Kúria egyebekben már vizsgálta a II. rendű alperes japán yenre is kiterjedő tájékoztatójának a megfelelőségét is, és nem ítélte úgy, hogy a kibővített tájékoztatás lerontaná a svájci frankra vonatkozó tájékoztatás világosságát, érthetőségét (Gfv.III.30.426/2022/4., Gfv.VI.30.139/2023/10.).

[48] Mindezek alapján nem volt megállapítható az ügyben – ahogy arra az ügyben eljáró bíróságok közül az elsőfokú bíróság helyesen következtetett – a keresettel támadott főszoolgáltatást megállapító szerződéses kikötések tisztességtelensége és a keresettel támadott kölcsönszerződés ebből következő érvénytelensége a régi Ptk. 209. § (1) bekezdése szerint.

[49] A Kúria kifejtettek értelmében a jogerős közbenső ítéletet a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte és a Pp. 383. § (2) bekezdésének megfelelő alkalmazásával az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

[50] A Kúria az eredményes felülvizsgálati kérelemre tekintettel a felülvizsgálati eljárásban és a másodfokú eljárásban is pervesztes felpereseket a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján egyetemlegesen kötelezte a II. és III. rendű alperesek áfát is magában foglaló ügyvédi munkadíjból, továbbá a megfizetett 70.000 forint felülvizsgálati eljárási illetékből álló fellebbezési és felülvizsgálati eljárási költségeinek megfizetésére. A Kúria az előbbieket összegét a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2), (5) és (6) bekezdései, illetve a 4/A. §-a szerint a kifejtett jogi képviselési tevékenységgel arányos összegben határozta meg. Az I. rendű alperesnek költsége nem merült fel.

[51] A felperesek személyes költségmentességére tekintettel az általuk meg nem fizetett fellebbezési eljárási illeték a Pp.102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[52] A Kúria észlelte, hogy a III. rendű alperes – tévesen – 1.750.000 forint felülvizsgálati eljárási illetéket fizetett meg a közbenső ítélet ellen előterjesztett felülvizsgálati kérelmén, ezért hivatalból rendelkezett a 70.000 forintot meghaladó illeték visszaigénylésének a lehetőségéről. Felhívja a III. rendű alperes figyelmét, hogy a visszatérítés iránt az illetékes adóhatósághoz kérelmet kell benyújtania, annak elbírálására az adóhatóság rendelkezik hatáskörrel.

[53] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés *d)* pontja zárja ki.

[54] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp.405. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 376. § (1) bekezdés *a)* pontja alapján – kérelemre – tárgyaláson bírálta el.

Alkalmazott jogszabályok és joggyakorlat

[55] 1959. évi IV. törvény 209. §

[56] 2016. évi CXXX. törvény 423. § (1) bekezdés

[57] 2/2014. PJE határozat, Jpe.I.60.015/2021/15., Gfv.VI.30.139/2023/10.,
Gfv.III.30.426/2022/4.

A döntés elvi tartalma

[58] A felülvizsgálati ellenkérelemben hivatkozott, a felülvizsgálati kérelemben meg nem jelölt jogszabálysértések a felülvizsgálati eljárásban nem vizsgálhatók.

[59] A Kúria közzétett határozatában már vizsgált, az árfolyamkockázat fogyasztó általi viselését előíró szerződéses feltétel tisztességtelenségének hiánya.

Budapest, 2024. május 15.

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Tibold Ágnes s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró, Dr. Farkas Antónia s.k. bíró, Dr. Madarász Anna s.k. bíró

A kiadmány hitelélül:

S.K.

bíróági ügyintéző